

Rengastusta Pohjois-Karjalassa

Jukka Matero

(Pohjois-Karjalan linnut, Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen yhdistys ry. 25-vuotisjuhlaulkaisu, Siipirikko 23 (2): 150-158, 1996.)

Johdanto

Rengastus on ollut keskeisellä sijalla niin monen pohjoiskarjalaisen lintuharrastajan vuosikierrossa, että jonkinlainen yhteenveto on taas paikallaan. Edellisen yhteenvedon esitti Tiussa (1989). Rengaslöytöjä Pohjois-Karjalan rengastuksista on viimeksi esittänyt Tiussa (1987a,b). Latja (1995a,b) on vastikään esittänyt kootusti Höytiäisen lintuaseman (Höylas) rengastuksia ja löytöjä, joten niitä ei tässä juurikaan käsitellä. Pyrkimyksenä on esittää Pohjois-Karjalan rengastustoiminnan painopistealueita ja erityishankkeita sekä muutamain sanoin kommentoida tiettyjen lajien rengastusmäärien kehitystä vuosien kuluessa. Lajeja, joista on vain muutamia sattumarengastuksia, ei tässä mainita.

Vuoden 1993 puolivälissä Suomessa oli yhteensä 649 aktiivirengastajaa, joista 26 (4,0 %) asui Pohjois-Karjalassa. Tietenkin Pohjois-Karjalassa on vierailut muualta maasta paljon rengastajia, jotka ovat myös renkaitaan täällä käyttäneet, mutta heidän osuutensa kokonaisrengastuksista on varsin pieni.

Pohjois-Karjalassa oli vuoden 1994 loppuun mennessä rengastettu kaiken kaikkiaan 205 688 lintua, mikä on 3,1 % koko maan rengastuksista. Höytiäisen lintuaseman merkitys korostuu rengastusmäärissä; sen osuus Pohjois-Karjalan kaikista rengastuksista vuoden 1994 lopussa oli noin 31 % - viime vuosina osuus on ollut tätäkin suurempi. Lintuasema- ja talvilinturengastuksen suosion takia pesäpoikasrengastusten osuus kaikista rengastuksista on pieni, 32 %. Monin paikoin muualla, etenkin sisämaassa, osuus on paljon suurempi.

Vuosina 1989-1994 rengastettiin Pohjois-Karjalassa uusina lajeina valkuposkihanhi, allihaahka, mustalintu, tundrakurmitsa, pikkukuovi, punajalkaviklo, tunturipöllö ja kirjokerttu. Pohjois-Karjalassa rengastettujen lajien kokonaismäärä vuoden 1994 lopussa oli 179. Yleisimpinä "puutteina" voisi mainita esimerkiksi kaulushaikaran, punasotkan, luhtakanan ja uuttukyyhkyn - ei siis enää mitään aivan tavallisia ja helposti kiinnisaatavia lajeja.

Runsaimmat pesäpoikasrengastukset

Pesäpoikasina on eniten rengastettu vuosien mittaan tuttuakin tutumpia pönttölintuja, rastaita ja lokkilintuja (taulukko 1). Näiden poikasia löytää suhteellisen helposti moniin vähän yleisempiinkin lajeihin verrattuna. Kirjosiepon ja talitiaisen poikasrengastukset ovat viime vuosina vähentyneet selvästi rengastusrajoitusten takia. Leppälintuja on kuitenkin saanut rengastaa vapaasti. Sinitiaiseen ei kukaan ole erikoistunut eikä sinitiaispoikasia ole kovin paljon rengastettu. Pikkulinnun pönttöjen tekijöille voisikin suositella nimenomaan sinitiais- ja leppälintupönttöjen rakentamista (mukaan lukien isoreikäiset käkipöntöt) samoin kuin puukiipijäpönttöystä.

Isompien lokkien ja kalatiiran vuotuiset rengastusmäärät ovat kasvaneet, sen sijaan pikkulokkeja ei ole kukaan viime vuosina ehtinyt tai jaksanut rengastaa entisaikojen malliin. Sinisorsa on yllättävä laji runsaimpien poikasrengastuslajien listalla. Telkkä ei aivan listalle päässyt eikä sen poikasia ole enää viime vuosina juuri rengastettu. Kana- ja hiirihaukkaa on rengastettu enemmän vasta viimeisen kymmenen vuoden aikana; sama tilanne on myös viirupöllöllä. Helmipöllöjä on rengastettu jo aiemmin melkoisia määriä. Pohjois-Karjalassa pöllönpönttöverkostot ovat paikoin kattavia, mutta laajoja aukkoalueitakin löytyy vielä. Kuka isommista pöntöistä kiinnostunut kokeilisi uuttujen rakentamista uuttukyyhkyille esimerkiksi Värtsilän-Tohmajärven-Rääkkylän viljelysmaiden laiteille?

Käpytikan poikasrengastusmäärä on valtakunnallisesti todella merkittävä. Varpuslinnuista harakan, pensastaskun ja kottaraisen aiemmin runsas rengastus on vähentynyt reilusti. Kottaraisia ei enää ole missään oikein rengastettavaksi - sen sijaan harakan ja pensastaskun entiset rengastajat ovat vain vaihtaneet rengastuskohteitaan. Variksia ei ole viime vuosina rengastettu poikasena yhtään. Listan ulkopuolelle vielä toistaiseksi jääneistä lajeista kannattaa mainita tuulihaukka, pikkutylli ja puukiipijä, joita on aivan viime vuosina rengastettu selvästi aiempaa enemmän muutaman rengastajan panostettua lajien rengastukseen vähän enemmänkin.

Taulukko 1. Lajit, joita on pesä- tai maastopoikasina rengastettu Pohjois-Karjalassa vähintään 700 yksilöä vuoden 1994 loppuun mennessä.

Kirjosieppo	10564
Talitiainen	6874
Naurulokki	4113
Räkättirastas	3681
Punakylkirastas	3633
Leppälintu	3284
Kalatiira	3127
Helmipöllö	1971
Haarapääsky	1366
Pajulintu	1319
Räystäspääsky	1309
Kottarainen	1129
Kalalokki	1037
Harakka	973
Hiirihaukka	951
Harmaalokki	916
Harmaasieppo	899
Käpytikka	866
Västäräkki	859
Sinisorsa	835
Kanahaukka	821
Pensastasku	764
Selkälokki	750
Töyhtöhyppä	743
Viirupöllö	743
Varpunen	739

Lintuasemalajit

Todellisia lintuasemalajeja Pohjois-Karjalassa ovat lapintiainen, hippiäinen ja jänkäkurppa, joita ei Höytiäisen lintuaseman ulkopuolella ole juuri rengastettu (taulukko 2) (vähintään 20 rengastusta) on yli 50 %.

Pohjois-Karjalan rengastuslajien joukossa on yhteensä 28 lajia, joilla lintuaseman osuus kokonaisrengastuksista

Taulukko 2. Lajit, joilla Höyläksen osuus Pohjois-Karjalan kaikista rengastuksista (vähintään 20) on yli 50 % (n=Pohjois-Karjalassa rengastettujen kokonaismäärä).

	%	n
Lapintiainen	99	146
Hippiäinen	96	895
Jänkäkurppa	96	95
Peukaloinen	92	62
Pyrstötiainen	89	2238
Pajulintu	87	22826
Liro	85	441
Taivaanvuohi	84	306
Lapinkirvinen	82	39
Tiltalti	81	699
Lapinharakka	81	90
Hernekerttu	80	2116
Niittykirvinen	79	435
Sinirinta	77	781
Pajusirkku	74	3225
Suokukko	73	291
Punarinta	72	1988
Suosirri	70	150
Hömötiainen	66	15387
Sinitiainen	65	3061
Lehtokerttu	62	1541
Pensaskerttu	59	455

Tavi	59	20
Metsäkirvinen	58	422
Lapinsirri	58	38
Pikkulepinkäinen	54	326
Keltävästäräkki	53	769
Pohjansirkku	53	321

Pohjois-Karjalan erityisprojektilajit ja ikäennätykset

Kukaan rengastaja ei yleensä rengasta kaikkia mahdollisia lajeja tasaisesti - tähän on syynä rengastuslupaun tavallisesti sisältyvien rajoitusten ohella rengastajien omat mieltymykset, jotka ohjaavat rengastusta tiettyihin kohdelajeihin.

Kuvan Pohjois-Karjalan kohdelajeista saa lajistasta, johon on otettu mukaan ainoastaan sellaiset lajit, joita on Pohjois-Karjalassa rengastettu yli 9 % koko maan rengastuksista (taulukko 3). Tässä listassa ei ole mukana juuri sattumarengastuksia. Lista on painottunut talvilintuihin ja joihinkin Höyläksen erikoisuuksiin.

Peräti lähes kolmannes Suomessa rengastetuista pähkinänakkeleista on rengastettu Pohjois-Karjalassa. Erityisesti muutamana vaellustalvena nakkeli-pyyntiin ovat paneutuneet Petri Hottola, Kimmo Koskela, Juha Miettinen ja Jouko Tiussa. Tulostakin on syntynyt - mm. ikäennätyksenä (taulukko 4). Rengastuspyyntien yhteydessä kertyneen mitta-aineiston perusteella Miettinen (1983) on pohtinut nakkeli-alkuperää varsin perusteellisesti.

Kultasirkkuja on aiemmin rengastettu yllättävän paljon, mutta viime vuosina rengastus on kultasirkun taantumisen myötä hiipunut lähes nolliille. Petolinuista sinisuohaukka ja lapinpöllö ovat lajeja, joiden tutkimisessa Pohjois-Karjalan rengastajien rooli on erityisen merkittävä. Ainakin Kari Varonen ja Petri Hottola viettivät joinakin vuosina kesäyönsä kunniakkaasti viljelysmaiden reunapöheiköissä - viitakerttusla rengastaen. Viitakerttusten "ohessa" rengastetuista pensassirkkalinnuista on saatu myös palautetta (taulukko 4). Moni rengastaja on myös Juha Miettisen johdolla "läskittänyt" tikkametsiä - viime vuosina myös tikkojen poikasrengastusmäärät ovat olleet mittavia. Viime vuosina kaikki havaitut valkoselkätikat on pyritty säännönmukaisesti rengastamaan.

Tätä kirjoitettaessa P-K:n rengastajilla on nimissään yhteensä 11 Suomessa rengastettujen lintujen ikäennätystä (taulukko 4). Risto Komun keskittyminen vesi- ja rantalintuihin näkyy kunnioitettavina ikäennätyksinä - vesilinnut voivat elää jopa 20-vuotiaiksi! Ikäennätyslista "elää" vielä voimakkaasti; useiden lajien rengastusmäärät ovat viime vuosina kasvaneet melkoisesti, ja lajien suomalaisia ikäennätyksiä rikotaan vuosittain.

Taulukko 3. Lajit, joilla Pohjois-Karjalan osuus koko maan rengastuksista on yli 9 % ja joita Pohjois-Karjalassa on rengastettu vähintään 10 yksilöä (n=Pohjois-Karjalassa rengastettujen kokonaismäärä).

	%	n
Pähkinänakkeli	30,7	196
Jänkäkurppa	21,3	91
Tundraurpiainen	20,3	670
Kultasirkku	18,9	289
Nokkavarpunen	17,3	32
Punatulku	15,3	14641
Hömötiainen	14,8	15387
Pikkulokki	12,7	610
Sinisuohaukka	12,4	186
Pikkuvarpunen	11,9	581
Keltasirkku	11,5	6118
Viitakerttunen	11,5	614
Lapinpöllö	10,8	172
Valkoselkätikka	10,5	36
Varpunen	9,7	3615
Käpytikka	9,4	2094
Pohjansirkku	9,3	321

Taulukko 4. Pohjois-Karjalassa asuvien rengastajien hallussa olevat ikäennätykset (osa linnuista on tosin rengastettu Pohjois-Karjalan ulkopuolella).

Pilkkasiipi	20 v 7 kk	Risto Komu
Tukkakoskelo	11 v 0 kk	Risto Komu
Kesykyyhky	10 v 7 kk	Jouko Tiussa
Haapana	10 v 0 kk	Risto Komu
Satakieli	7 v 2 kk	Jorma Sorjonen
Rautiainen	5 v 11 kk	Jorma Sorjonen
Kivitasku	5 v 4 kk	Raimo Latja
Kulorastas	4 v 11 kk	Jouko Tiussa
Pensassirkkalintu	3 v 11 kk	Petri Hottola
Pyrstötiainen	2 v 5 kk	Jouko Tiussa
Pähkinänakkeli	2 v 1 kk	Jouko Tiussa

Mielenkiintoisia rengaslöytöjä - enemmän tai vähemmän edustavia katkelmia joidenkin lintuyksilöiden elämänvaiheista:

Mustalintu:

Joensuun yliopistolla hoidettavana käynyt mustalintu sukelsi kalaverkkoon Puolassa.

R: 22.11.1991 K 1kv JOENSUU (Juha Miettinen)

L: 19.2.1994 kuollut kalaverkkoon PUOLA, Slupsk 1 151 km SW

Lapasorsa:

Latviassa poikasena rengastettu lapasorsa lensi samana syksynä lähes 800 km pohjoiseen - ja joutui nurmeslaisen metsästäjän saaliiksi.

R: 8.6.1991 K pull LATVIA, Engure

L: 22.8.1991 ammuttu NURMES 781 km NNE

Telkkä:

Lieksassa pesinyt telkkänaaras ammuttiin talvehtimispaikalta Turkin Istanbulista.

R: 24.5.1987 N +2kv pesivä LIEKSA (Esko Lappi)

L: 2.1.1992 ammuttu TURKKI, Istanbul 2 478 km S

Hiirihaukka:

Pohjois-Karjalan hiirihaukat muuttavat Itä-Afrikkaan yllättävän etelään.

R: 1.7.1987 pull KITEE (Juha Miettinen)

L: 21.4.1988 tavattu kuolleena MALTA 3 115 km SSW

R: 13.7.1992 pull KIIHTELYSVAARA (Juha Miettinen)

L: 12.10.1992 tavattu kuolleena ETIOPIA, Assab 5 607 km SSE

Piekana:

Mitä ihmettä norjalainen piekananuorukainen teki vedessä ja vieläpä Lieksassa?

R: 2.9.1989 1kv NORJA, Sör-Tröndelag

L: 1.10.1989 löytyi vedestä, kuoli LIEKSA 1 015 km E

Sinisuohaukka:

Pohjois-Karjalassa syntyneet sinisuohaukat suuntaavat Ranskaan - viiniviljelyksillekö?

R: 14.7.1986 pull JUUKA (Hannu Lehtoranta)

L: 0.10.1988 tavattu kuolleena RANSKA, Cote d'Or 2 305 km SW

R: 28.7.1987 K pull POLVIJÄRVI (Juha Miettinen)

L: 15.12.1987 tavattu kuolleena RANSKA, Gironde 2 329 km S

Sääksi:

Pohjois-Karjalan kalasääskiä ammutaan Afrikassa. Kesälahtelainen sääksinuorukainen ennätti Afrikkaan jo lokakuussa.

R: 20.7.1988 pull LIEKSA (Ari Tanskanen)

L: 18.12.1989 ammuttu GABON 7 130 km SSW

R: 18.7.1992 pull KESÄLAHTI (Pertti Koskimies)

L: 0.4.1993 löydetty TSHAD, Sarh 5 944 km SSW

R: ?.7.1992 pull KESÄLAHTI (Pertti Koskimies)

L: 0.10.1992 löydetty sairaana NIGER, Koro Koungu 5 935 km SSW

Selkälokki:

Itäsuomalaisen selkälokkien talvehtimisalue on itäisessä Afrikassa - esimerkiksi miljoonakaupunki Mombasan liepeillä.

R: 19.7.1992 pull KESÄLAHTI (Risto Juvaste)

L: 12.2.1993 tavattu kuolleena KENIA, Mombasa 7 401 km S

Kalatiira:

Pohjois-Karjalan kalatiirat matkaavat Etelä-Afrikkaan - reilut 10 000 km edestakaisin ja vieläpä omin siivin.

R: 8.7.1986 pull RÄÄKKYLÄ (Risto Juvaste)

L: 26.7.1988 tavattu kuolleena KANGASALA 296 km WSW

R: 12.7.1987 pull JUUKA (Jouni Lehtoranta)

L: 22.1.1991 tavattu kuolleena ETELÄ-AFRIKKA, Natal 10 439 km S

R: 12.7.1987 pull JUUKA (Jouni Lehtoranta)

L: 15.3.1989 lent. lankoihin ETELÄ-AFRIKKA, Cape 10 894 km S

R: 5.7.1989 pull KONTIOLAHTI (Risto Juvaste)

L: 13.5.1990 tavattu kuolleensa ETELÄ-AFRIKKA, Cape 10 680 km S

R: 13.7.1991 pull LIPERI (Risto Juvaste)

L: 8.11.1994 löydetty kuolleena ETELÄ-AFRIKKA, Cape 10 801 km S

Lehtopöllö:

Lehtopöllön poikaset voivat ensimmäisen elinvuotensa aikana siirtyä parinsadan kilometrin päähän synnyinpaikastaan - osa itärajan taakse.

R: 20.5.1988 pull KITEE (Juha Miettinen)

L: VALKEALA 26.4.1989 kontr. N pesivä (Johannes Wiehn) 207 km SW

R: 23.5.1993 pull KITEE (Juha Miettinen)

L: 12.6.1994 löydetty kuolleena VENÄJÄ, Karjala, Aunus 199 km SE

Viirupöllö:

Osa viirupöllöistä on ulkomaansiirtolaisia.

R: 8.6.1993 pull KONTIOLAHTI (Kimmo Koskela)

L: 31.1.1994 löydetty kuolleena VENÄJÄ, Leningrad 268 km S

Lapinpöllö:

Ainakin yksi kevättalven 1994 lapinpöllövaeltajista oli kotoisin Suomen Lapista, jossa Asko Kaikusalo oli sen puumerkillään varustanut jo reilut 12 vuotta aiemmin.

R: 5.8.1981 pull KOLARI (Asko Kaikusalo)

L: 20.3.1994 löydetty kuolleena JOENSUU 593 km SSE

Jäivätö kesän 1987 lapinpöllön poikaset maakuntaan paikallisiksi pesimäpöllöiksi?

R: 5.6.1987 pull JUUKA (Jari Halonen)

L: 9.12.1992 törm. lankoihin KESÄLAHTI 143 km S

R: 16.6.1987 pull JUUKA (Hannu Lehtoranta)

L: 17.6.1995 kontrolloitu pesivä N JUUKA (Jukka Matero) 13 km NNW

Ainakin yksi kesän 1988 poikasista vaelsi kauas Venäjälle - ja törmäsi autonkylkeen, mikä lienee noilla main hyvin harvinaista.

R: 8.6.1988 pull JUUKA (Hannu Lehtoranta)

L: 16.7.1990 törmännyt autoon VENÄJÄ, Kostroma 912 km SE

Helmipöllö:

Useille Pohjois-Karjalassa syntyneille tai pesiville helmipöllöille Suomen länsirannikko on tuttua seutua.

R: 31.3.1987 pull KITEE (Juha Miettinen)

L: 14.10.1987 kontrolloitu LUVIA (Säppi / A.Lind) 471 km W

R: 5.6.1988 N 2kv pesivä TORNIO (Jouni Ylpekkala)

L: 23.4.1993 tavattu kuolleena TUUPOVAARA 502 km SE

R: 24.6.1993 pull JUUKA (Hannu Lehtoranta)

L: 29.9.1993 kontrolloitu ECKERÖ (Signilskär / Pekka Alho) 621 km WSW

Kesän 1989 helmipöllön poikasista muutama osoittautui peräti Ruotsin siirtolaisiksi.

R: 11.6.1989 pull KITEE (Juha Miettinen)

L: 23.2.1994 löydetty kuolleena RUOTSI, Gävleborg 671 km W

R: 19.6.1989 pull RÄÄKKYLÄ (Juha Miettinen)

L: 8.10.1989 kontrolloitu RUOTSI, Värmland 942 km WSW

Osa helmipöllönaaraista pesii hyvinä myyrävuosina kahdesti - siirtyen välissä jopa kahdensadan kilometrin päähän. Onko pöllömiehen tarkistettava keväällä tyhjät pöntöt vielä kesäkuussa?

R: 28.8.1990 2kv LUOTO (Rune Jakobsson)

L: 1.5.1992 kontrolloitu pesivä N VALKEALA 386 km SE

L: 11.6.1992 kontrolloitu pesivä N KONTIOLAHTI 381 km ESE

Suopöllö:

Suopöllöt voivat talvella kierrellä jopa Afrikan puolella.

R: 4.6.1989 pull KESÄLAHTI (Juha Miettinen)

L: (3.1.1992) ammuttu MAROKKO, R'Hamma 4 254 km WSW

Sarvipöllö:

Sarvipöllöt muuttavat talveksi suopöllön tapaan Itämeren eteläpuolelle.

R: 2.7.1987 pull JUUKA (Jari Halonen)

L: 0.11.1987 tavattu kuolleensa SNTL, Smolensk 927 km SSE

Käenpiika:

Juuassa syntynyt käenpiika joutui kolariin Saksassa.

R: 24.6.1993 pull JUUKA (Hannu Lehtoranta)

L: 14.9.1993 liikenteen uhri SAKSA, Schwaben 1 997 km SW

Käpytikka:

Syyskesän 1993 hurja käpytikkavaellus poiki mielenkiintoisen kaukokontrollin Kontiolahdella syntyneestä tikanpoikasesta.

R: 17.6.1993 pull KONTIOLAHTI (Hannu Huuskonen)

L: 28.9.1993 K RUOTSI, Stockholm 674 km WSW

Pikkutikka:

Osa syksyisin vaeltavana tavatuista pikkutikoista etsiytyy uusille pesimäpaikoille seuraavana keväänä.

R: 25.9.1993 N 1kv HANKO (Halias / Petro Pynnönen)

L: 24.5.1994 kontrolloitu JOENSUU (Höylas / Ari Latja) 479 km NE

Tilhi:

Pohjois-Karjalan kautta matkaavat tilhet käyvät joinakin talvina entisessä Tsekkoslovakiassa asti.

R: 29.1.1991 K +2kv TSEKKOSLOVAKIA, Plzen

L: 13.5.1991 löydetty kuolleena KESÄLAHTI

Pääskykin voi tulla ammutuksi tai jäädä auton alle.

Haarapääsky:

R: 13.8.1988 pull KESÄLAHTI (Kimmo Martiskainen)

L: 15.11.1988 ammuttu LIBANON 3 143 km S

Räystäspääsky:

R: 10.7.1988 pull KESÄLAHTI (Kimmo Martiskainen)

L: 24.7.1989 törmännyt autoon SUONENJOKI 174 km NW

Koskikara:

Minne oli matkalla tämä kara keväällä 1985, kun lajikumppanit suuntasivat luoteeseen kohti Ruotsin ja Norjan tuntureiden pesimäpuroja?

R: 3.3.1985 K 2kv SAARIJÄRVI (Kari Oittinen)

L: 20.3.1995 kontrolloitu TUUPOVAARA (Ari Latja) 267 km E

Leppälintu:

Leppälintu on ilmeisesti harvoja pohjoiskarjalaisia lintuja, jotka muuttavat Afrikkaan Välimeren länsiosien yli.

R: 24.6.1989 pull LIEKSA (Esko Lappi)

L: (22.10.1990) löydetty MAROKKO, Nador 3 896 km SW

Ruokokerttunen:

Ruokokerttusen poikaset ovat jo elokuun lopussa Itämeren eteläpuolella.

R: 14.7.1988 pull JOENSUU (Harri Kämäräinen)

L: 30.8.1988 kontrolloitu SNTL, Viro 581 km SSW

Pensassirkkalintu:

Ikkunaan voi joskus törmätä varsin harvalukuinen lintu - vieläpä renkaallinen.

R: 9.6.1986 K +1kv JOENSUU (Petri Hottola)

L: 0.5.1990 törm. ikkunaan KUOPIO 95 km WNW

Talvilinturengastajan uskomaton yhteensattuma. Samana päivänä edellisen vuoden syksynä Ahvenanmaalla rengastetut tali- ja sinitiainen samalla lintulaudalla Kesälahdella vuotta myöhemmin!

Talitiainen:

R: 12.10.1986 N 1kv LEMLAND (Lågsi / Pekka Rintamäki)

L: 30.10.1987 kontrolloitu KESÄLAHTI (Juha Miettinen) 593 km ENE

Sinitiainen:

R: 12.10.1986 1kv ECKERÖ (Signi/Tapio Aalto)

L: 30.10.1987 kontrolloitu (Juha Miettinen) 596 km ENEN

Talitiainen:

Osa nuorista talitiaisista muuttaa syksyllä etelään ja palaa keväällä takaisin Karjalaan.

R: 16.6.1986 pull LIPERI (Veli Pusa)

L: 1.10.1986 kontrolloitu N LEMLAND (Lågsi / J. Palmgren) 596 km WSW

R: 19.10.1987 K 1kv HANKO (Halias / Matti Nieminen)

L: 2.5.1988 tavattu kuolleena PYHÄSELKÄ 472 km NE

Sinitiainen:

Tässä yksi esimerkki sinitiaisen levittäytymisestä pohjoiseen.

R: 16.6.1993 pull JOENSUU (Kimmo Koskela)

L: 2.7.1994 törmännyt autoon TORNIO 464 km NNW

Sinitiaiset voivat eri keväinä vieraila hyvinkin kaukana toisistaan sijaitsevilla lintulaudoilla.

R: 28.3.1991 K 2kv LIPERI (Markku Alanen)

L: 11.4.1992 kontrolloitu MIKKELI MLK (I. Stén) 160 km SW

Valkopäätiainen x sinitäinen:

Ruotsissa syntyneen tiaskummajaisen omituisia seikkailuja Suomenmaalla, osin Pohjois-Karjalankin alueella.

R: 20.10.1991 1kv RUOTSI, Södermanland

L: 18.4.1992 kontrolloitu VÄRTSILÄ (Juha Miettinen) 1 131 km NE

L: 24.9.1992 kontrolloitu KIRKKONUMMI (Rönski/P. Ikonen) 393 km ENE)

Pähkinänakkeli:

Osa vaellusnakkeleista jäänee pitemmäksi aikaa Pohjois-Karjalaan - onko tämä ainoa suomalainen ylivuotinen kontrolli?

R: 3.12.1987 K 1kv JOENSUU (Jouko Tiussa)

L: 28.12.1989 kontrolloitu RÄÄKKYLÄ (Juha Miettinen) 30 km SSW

Harakka:

Nuoret harakat voivat siirtyä yli 100 km:n päähän synnyinseudultaan.

R: 29.5.1987 pull RAUTALAMPI (Pertti Paananen)

L: 13.1.1993 kontrolloitu LIPERI (Juha Miettinen) 133 km E

R: 1.6.1990 pull VALTIMO (Veikko Korhonen)

L: 27.4.1992 tavattu kuolleena PALTAMO 103 km NNW

Korppi:

Osa korpeista kiertele yllättävän laajoilla alueilla.

R: 14.5.1991 pull LIPERI (Juha Miettinen)

L: 27.12.1991 ammuttu NUMMI-PUSULA 386 km SW

Punatulkku:

Keväällä lintulaudoilla vierailevat nuoret punatulkkukoiraat voivat olla etelämpää tulossa olevia kevätmuuttajia - salmonella korjaa omansa.

R: 4.3.1988 K 2kv HELSINKI (Jukka Haapala)

L: 16.4.1988 kuollut salmonellaan RÄÄKKYLÄ 339 km NE

R: 1.4.1994 K 2kv HÄMEENKYRÖ (Jorma Pessa)

L: 24.4.1994 kontrolloitu LIPERI (Markku Alanen) 341 km ENE

Yhtenä talvena Pohjois-Karjalassa, toisena Lapissa tai Norjassa.

R: 20.2.1991 K +2kv ILOMANTSI (Juha Miettinen)

L: 3.3.1992 löydetty kuolleena ROVANIEMI MLK 462 km NNW

R: 7.4.1994 K +2kv NORJA, Hedmark

L: (9.1.1995) löydetty kuolleena POLVIJÄRVI 897 km ENE

Kiitokset:

Parhaat kiitokset rengastustoimistolle, jonka toimittamat rengastuslistaukset mahdollistivat tämänkin katsauksen kokoamisen.

Kirjallisuus:

Miettinen, J. 1983. Kahden pähkinänakkelirodun *Sitta e. europaea* ja *Sitta e. asiatica* vaellus Pohjois-Karjalassa 1981/82. Siipirikko 1/1983.

Latja, A. 1995a. Höytiäisen lintuaseman rengaslöydöt. Siipirikko 1/1995.

Latja, A. 1995b. Tiaisvaellukset Höytiäisen lintuasemalla. Siipirikko 3/1995.

Tiussa, J. 1987a. Pohjois-Karjalassa rengastettujen lintujen löytökatsaus 1983-87 - osa I. "Isot linnut". Siipirikko 2/1987.

Tiussa, J. 1987b. Pohjois-Karjalassa rengastettujen lintujen löytökatsaus 1983-87 - osa II. "Varpuslinnut". Siipirikko 3/1987.

Tiussa, J. 1989. Lintujen rengastus Pohjois-Karjalassa 1985-88. Siipirikko 3/1989.